

Кіровоградська обласна бібліотека
 № 1
 К. К. Круської

ЄДИНИМ СХВАЛЕННЯМ

ЗБОРИ ПАРТИЙНОГО АКТИВУ

В Кіровограді 14 січня в залі обласної філармонії відбулися збори активу обласної та Кіровоградської міської партійних організацій.

Учасники зборів обговорили доповідь «Про підсумки грудневого (1969 р.) Пленуму ЦК КПРС і Сьомої сесії Верховної Ради СРСР», з якою виступив член Політбюро ЦК КП України, перший заступник Голови Ради Міністрів УРСР Н. Т. Кальченко.

На зборах виступили перший секретар Кіровоградського міського КП України І. П. Валявський, перший секретар Світловодського міського партії А. А. Давиденко, начальник комбінату «Олександрівугілля» М. В. Філоненко, директор заводу «Червона зірка» К. С. Курцев, перший секретар Маловісківського райкому КП України В. В. Гуля, перший секретар Знаменського міського партії В. Г. Кузнецов.

Доповідач і ті, хто виступив в обговоренні доповіді, підкреслили важливість питань, обговорених на грудневому Пленумі ЦК КПРС та Сьомою сесією Верховної Ради СРСР, яка прийняла Державний план розвитку народного господарства СРСР і Державний бюджет країни на 1970 рік. Комуністична партія і Радянський уряд успішно здійснюють накреслення XXIII з'їзду КПРС, Пленумів ЦК в галузі народного господарства, внутрішньої і зовнішньої політики Радянської держави, в комуністичному будівництві йдуть ленінським шляхом.

На зборах розгорнулася ділова розмова про завдання трудівників Кіровоградщини в справі створення матеріально-технічної бази ко-

мунізму. Відзначивши певні успіхи в розвитку економіки області, учасники зборів підкреслили необхідність найповнішого використання наявних резервів і можливостей у розвитку промислового і сільськогосподарського виробництва.

З промовою на зборах виступив перший секретар обкому КП України М. М. Кобильчак.

Учасники зборів у прийнятій резолюції одностайно схвалили рішення грудневого (1969 р.) Пленуму ЦК КПРС, Сьомої сесії Верховної Ради СРСР, ленінську внутрішню і зовнішню політику ЦК КПРС, практичну діяльність Політбюро ЦК КПРС.

ВАРВИ СЬОГОДЕННЯ

ВИСТАВКА ТВОРІВ САМОДІЯЛЬНОГО ОБРАЗОВОТВОРЧОГО ТА НАРОДНО-ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

В приміщенні Кіровоградської картинної галереї відкрилася виставка творів самодіяльного образотворчого та народно-декоративного мистецтва. Виставку присвячено 100-річчю з дня народження В. І. Леніна. Тому цілком логічно її відкриває портрет Ілліча, виконаний в техніці інтарсії світловодським самодіяльним художником І. Карпенком.

Твори самодіяльних художників образно розповідають про сьогодення. Тут представлені тематичні полотна, такі як «Щира розмова» М. Бащенко, «Прометей» В. Синиці, експонуються портрети, пейзажі, натюрморти. Увагу глядачів, безумовно, привернуть роботи новомиргородського художника В. Шульги, своєрідні, часом самобутні («Кобзар», «Батьки»), полотна І. Марченка, твір Ф. Розгона «Господарка». Графічні листи В. Колісниченка (Новоархангельський район), акварелі В. Коляди, М. Бабича з Олександрії, Г. Шеремета з Олександрівки свідчать про високий професійний рівень їх авторів.

Що стосується народно-декоративного мистецтва, то глядач зустрине на виставці прекрасну кераміку А. Койди, І. Сухого, В. Бесєдіна, вишиті з тонким чуттям рідної спадщини рушники Є. Литот та Г. Нестеренко, килими та доріжки Г. Щербакіної, Г. Пашенко, П. Сільвестренко.

Радує те, що на виставці представлений наш талановитий різьбяр по дереву І. Мартолога, твори якого, а саме декоративні тарілки, є окрасою ювілейної виставки.

На виставці експонуються роботи трударів, які щоденно стоять біля верстата, водять автомобілі, добувають вугілля, вирощують хліб, а вільні години віддають творчості. Тим виставка стає ще цікавішою. Вона не лише свідчить про потяг широких верств населення до творчості, а й стверджує естетичні ідеали народу, що є основою художньої творчості взагалі.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОММУНАР

Орган Кіровоградського обкому АКСПУ

Рік видання XI

№ 7 (1174).

СУБОТА

17 СІЧНЯ

1970 р.

Ціна 2 коп.

Зустріч представників комуністичних і робітничих партій європейських країн

У Москві 14—15 січня 1970 року відбулася зустріч представників 28 комуністичних і робітничих партій країн Європи.

В ній взяли участь представники Центральних Комітетів Комуністичної партії Бельгії, Болгарської комуністичної партії, Комуністичної партії Великої Британії, Угорської соціалістичної робітничої партії, Соціалістичної єдиної партії Німеччини, Німецької комуністичної партії, Комуністичної партії Німеччини, Соціалістичної єдиної партії Західного Берліна, Комуністичної партії Греції, Комуністичної партії Данії, Ірландської робітничої партії, Комуністичної партії Північної Ірландії, Комуністичної партії Іспанії, Італійської комуністичної партії, Прогресивної партії трудового народу Кіпру, Комуністичної партії Норвегії, Польської об'єднаної робітничої партії, Португальської комуністичної партії, Румунської комуністичної партії, Сан-Марінської комуністичної партії, Комуністичної партії Радянського Союзу, Комуністичної партії Туреччини, Комуністичної партії Фінляндії, Французької комуністичної партії, Комуністичної партії Чехословаччини, Швейцарської партії праці, Лівої партії — комуністи Швеції, Союзу комуністів Югославії.

Учасники зустрічі обмінялись думками по проблемах колективної безпеки і миру на європейському континенті. Вони поінформували один одного про заходи, які вони проводять у зв'язку з 100-річчям з дня народження В. І. Леніна.

Зустріч пройшла в душі товариського співробітництва.

Посмішка щастя. Вона спромігне кожного, хто знає мету свого життя. ЛІДА ХИЖНЯК знайшла свою радість у самовідданій праці. Три роки тому після закінчення школи прийшла вона до старших подруг на тваринницьку ферму колгоспу імені Леніна Долинського району. За цей час прийшла до неї загальна повага і шана. Кілька подяк має Ліда від правління артілі за високі результати роботи. Ось і щаслива дівчина, що її труд, як писав поет, вливається в труд її республіки. Фото А. БУДУЛАТЄВА.

ЗА КРАЩЕ ЮВІЛЕЙНЕ ВИДАННЯ

Бюро обласного відділення Спілки журналістів УРСР та рада обласного управління по пресі поставили провести конкурс на краще ювілейне видання, присвячене 100-річчю з дня народження В. І. Леніна.

В конкурсі беруть участь колективи редакцій районних і міськрайонних газет, районні, міські та обласна друкарні. Конкурс проходить з 1 січня по 1 квітня 1970 року. При підведенні підсумків його будуть враховані тематичні номери газет, розвороти, сторінки з матеріалами, присвяченими 100-річчю з дня народження В. І. Леніна, використання газетних жанрів, композиційна майстерність і різноманітність фотолістрування, ідейне та художнє оформлення газет, плакатів, листівок. До 1 квітня 1970 року

редакції газет мають надіслати обласному управлінню по пресі кращі ювілейні видання. Журі підводить підсумки, визначає переможців конкурсу і виносить рішення про їх нагородження. Колективи редакцій газет та друкарень, що займуть перші місця в конкурсі, будуть нагороджені грамотами і грошовими преміями: одна перша — 75 карбованців, одна друга — 50, одна третя — 35, дві заохочувальних по 25 карбованців.

Керівники редакцій і друкарень, які одержать премії, мають розподілити їх серед працівників, що забезпечили високу якість ювілейних видань.

Підведення підсумків конкурсу проводить журі, затверджене бюро обласного відділення Спілки журналістів УРСР, радою обласного управління по пресі.

ЩО Я НЕСУ З «КРАЇНИ ЗНАНЬ»

В школах області навчається близько 40 тисяч комсомольців і понад 100 тисяч піонерів. Комсомольці приділяють багато уваги вихованню патріотів-ленінців. За останні роки народилося багато нових, змістовних форм ідейно-виховної роботи. Це і гуртки юного марксиста, і університети політичних знань, групи червоних слідопитів і зони піонерської дії, походи шляхами слави батьків, військові ігри, «трудова десанти».

Важливим доповненням до навчального процесу є республіканська експедиція в «Країну знань». В цій експедиції беруть участь дві тисячі загонів школярів області.

Проте, підкреслювалось на конференції, комсомольські організації, як шкіл, так і підприємств мають ще багато зробити для зміцнення шефських зв'язків школи з підприємствами і колгоспами, для поліпшення профторієнтації.

З виступу Світлани Василенко, секретаря комсомольської організації Мошоринської середньої школи Знаменського району на XVI обласній комсомольській конференції:

Я — учениця. Представник молодшого покоління багаточисленної армії комсомолів Знаменщини. Серед членів ВЛКСМ нашої школи відстаючих немає. Більшість з них навчається лише на «добре» та «відмінно».

Навчання поєднуємо з працею. Всі комсомольці школи активно працюють в учнівській виробничій бригаді, надають допомогу колгоспів. Але я повинна сказати, що цього замало для професійної орієнтації.

Багато чудових шляхів у майбутнє відкрито перед нами, учнями. Оані після закінчення школи йдуть на виробництво, інші — можуть продовжити навчання у вищих або середніх навчальних закладах. Випускники шкіл, які обирають ту чи іншу спеціальність, можуть успішно оволодіти нею.

Безумовно, нелегко зразу перейти до дорослого життя,

ту чи іншу справу, яка надасть радість творчості, дозволять привести користь суспільству.

І тут хочеться висловити претензії старшокласників до наших старших товаришів.

Назріла потреба дати можливість нам ближче познайомитися з висококваліфікованими робітниками, допомогти увияти людину майбутнього, яка керує складною технікою.

Адже не секрет, що більшість нас, випускників, після закінчення школи йде вступати до вузів чи технікумів, знаючи про них лише з оголошень. Та хоч би взяли наш обласні вузи чи середні школи, ми про них знаємо мало, бо студенти не бувають в наших аудиторіях. А викладачі цих закладів приїздять лише тоді, коли прохочуть кампанія набору.

А треба, щоб їх поява була тоді, коли тільки зривають плани на майбутнє.

Механізатори комсомольсько-молодіжної тракторної бригади з колгоспу ім. Володимира Ульянова Олександрійського району, очолюваної Петром Макаренком, домоглися високих показників у вирощенні сільськогосподарських культур в минулому році. По 30 центнерів пшениці з гектара зібрали вони на площі близько 400 га. Добре вродами просо, ячмінь, овес, цукрові буряки на площах, оброблених бригадою. Однею з перших в області відгукнулася бригада Петра Макаренка на заклик новонархангельських механізаторів вирушити в похід за врожай ювілейного року. Зараз у механізаторів багато справ. А вже незабаром весняні польові роботи. Часто в бригаду навідується секретар комітету комсомолу артилі Андрій Коротя, цікавиться, як ідуть справи, які труднощі виникають в роботі. От і цього разу з про що поговорити бригадир і секретарю комітету комсомолу. На фот.: П. МАКАРЕНКО та А. КОРОТЯ. Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

СПОГАДИ ПРО ЛЕНІНА

П. МАЛЬКОВ

Без охорони

Квартири у Леніна в Петрограді не було. Після повернення із еміграції у квітні 1917 року він поселився з Надією Костянтинівною у своїй сестри Ганни Іллічівни Елізарової, 3 липневих днів — підлілля; кінці сіна в Роздіві, Гельсінґфорс, Виборг. На початку жовтня Ілліч нелегально повернувся до Петрограда, жив на Виборзькій стороні в спеціально підготовленій квартирі. Вечері 24 жовтня він залишив цю квартиру і більше туди не повертався. Залишився в Смольному.

Тижнів через два після революції, коли я був уже командантом Смольного, вилізу, в кімнаті якоїсь класної дами, ми облядали житло для Леніна і Крупської. Це була невеличка кімната, розгорджена навпіл перегородкою. Вхід був через умивальню з багатьма крапками, тут раніше умивалися Інститутки. В кімнаті — невеличкий письмовий стіл, диванчик та пара стільців — ось і вся обстановка. За перегородкою прості вузькі залізні ліжка Володимира Ілліча і Надії Костянтинівни, дві тумбочки, шафа. Більше нічого.

Прикомандував я до «квартири» Ілліча солдата Жолтишева. Він прибрив кімнату, топив грубу, носив обід із Удальні: рідкий суп, кусок хліба з половини, інколи кашу — це належало всім по пайку. Бувало, Ілліч і сам їшов ввечері в їдальню за супом. Деякі рази я зустрічав його з солдатським кашанком в руці.

Ілліч був надзвичайно скромним і невблагливым. Дуже рідко він звертався до когось з особистими проханнями, а якщо й просив щось, то не для себе, то саме прося, а не вимагав, неодмінно вичлупо, делікатно, якщо не бажало обтяжити когось, не будь своїми особистими потребами.

Сиджу я якось у себе в командатурі, раптом відкриваються двері, на порозі — Володимир Ілліч в шубі, шапці, видно з усього їде на збори або на мітинг. В руках невеличка дерев'яна шкатулка. — Товаришу Мальков, у вас знайдеться декілька хвилі? Я схоплюся.

— Володимире Іллічу, та я... Він замахає рукою. — Сидіть, сидіть. Адже я в особистій справі. Вигляд у Ілліча якийсь незвичайний, мабуть, навіть трохи сором'язливий. Обережно протягує мені шкатулку.

— Якщо вам не важко, відкрийте цю шкатулку, ніяк у мене не виходить. Тільки, будь ласка, обережно, акуратно, не шуміть. Я дуже дорожжу нею, тут листи від моєї мами. «Від мами» — так і сказаві — Володимире Іллічу, я зараз же зроблю це.

— Навіщо ж зараз? Що ви? Коли час знайдеться, тоді й відчините. Зараз я всерйоз відвіжджаю. Тільки, будь ласка, сьогодні. Поки що побережіть її, а коли повернусь, тоді й віддасте. Володимир Ілліч пішов, а я взявся за шкатулку. Взяв її обережно, не тільки щоб не подрпати, намагався не дхнути на неї. Провозився з підвіданням, відчинив. З якою радістю повернувся у її Іллічу, коли він приїхав.

Коли дістали ми хатку, я роздав її працівникам раднаркому, ЦВККА, ревкому. Декілька фунтів видав для Ілліча і сам відніс до нього в кімнату. Проходить декілька годин, стук у двері. — Войдїть! Входить Надія Костянтинівна і кладе мені на стіл пакунок з хаткою.

— Жолтишев сказав, що це ви принесли, товаришу Мальков, Спасибі великі, тільки нам не треба, спасибі. Хоч тут і небагато, але ви порівню між всіма товаришами розділіть. — Та що ви, Надіє Костянтинівно, у нас цієї хатки скільки хочете, я не тільки вам, всім дав.

— Ну тоді інша справа. Тільки все рівно ви її заберіть, Дайте кому-небудь іншому. — Іншому? Але чому? Можливо, Володимир Ілліч не любить хатки. — Та ні, любить, та ще й яш любить. Тільки, знаєте, вона дуже дорога, а в нас зараз грошей немає. Ви вже пробачте нам. — І не просіть, Надіє Костянтинівно. Не візьму. А про гроші — не думайте. Хатка нічия, так що роздаємо ми її безплатно.

Ледве-ледве умовив Надію Костянтинівну взяти хатку. Такі вони були, Леніні і Крупська, Гільшовики... В 1917 році Леніні їздив і ходив всюди без будь-якої охорони: Це мене дуже турбувало. Деякі рази я навагався говорити на цю тему з Володимиром Іллічем, він тільки рукою махав: — Та що ви! Тільки ще цього не вистачало! Сперечатись з ним було даремно.

Говорили з Володимиром Іллічем про охорону і Яків Михайлович, і Федік Едмундович, але й вони нічого не добилися. І це тоді, коли Володимир Ілліч не тільки постійно виїжджав із Смольного, а й досить часто під ескортом військи удвох з Надією Костянтинівною вилітали, відпочивав від людського напруження. Піші прогулянки, які помітив, були улюбленим відпочинком Володимира Ілліча. В 1917 році Леніна, правда, небагато хто знав в обличчя, портрети його ще не публікувалися, але все ж мало чого могло трапитись. Коли Володимир Ілліч їшов на чергову прогулянку, на серці у мене було неспокойно. Не кажучи нічого Іллічу, я дуже суворо наказував вартовим ніяк не ступити за ним і Надією Костянтинівною, коли вони гуляють неподалік від Смольного, але робити це так, щоб не потрапити Іллічу на очі.

Робити це було порівняно неважко, тому що навколо Смольного постійно виставлялися рухомі пости, які слідкували, щоб не було скупчення підозрілої публіки... І 14 січня 1918 року Володимир Ілліч виступив на багатолюдному мітингу в Михайлівському манежі. Разом з ним на мітингі були Марія Іллічівна, сестра Володимира Ілліча, і швейцарський соціаліст Фрідріх Платтен, який супроводжував Леніна, коли він повертався із Швейцарії в Росію після лютевської революції.

Тільки всі тров після мітингу сіли в машину і машина рушила, як загриміли постріли. Платтен, чоловік рослий і здоровий, схопив Володимира Ілліча за плечі, нагнув до сидіння і закрив власним тілом. Шейфер дав постріл і машина втекла. Ніхто із пасажирів, крім Платтена, не постраждав, та й Платтен відбувся легким пораненням: м'яз підрапала йому руку. Але кузов машини був прострілений в декількох місцях.

Відбулося це незадовго до відкриття Установчих зборів. Ось тут вже не важили на думку Ілліча і організували надійну охорону, особливо коли Ілліч поїхав на засідання Установчих зборів.

Охорона Смольного всі ці дні знаходилась у повній бойовій готовності. Пости були посилені, кількість постів збільшена, відпустки в місто співробітникам охорони були відмінні. В день відкриття Установчих зборів Бонч-Бруевич, керуючий справами Раднаркому, подзвонив мені по телефону і передав розпорядження Леніна: поставити всю охорону під рушницю, викотити кулемети, самому весь час знаходитись в Смольному.

Врешті, навіть після замаху, Леніна як слід охоронили недовго, лічені дні. Потім він рішуче заперестував, і настав, щоб охорону відмінити. Знову Володимир Ілліч ходив і їздив по Петрограду без охорони.

Одеса. Великим успіхом користується вистава творів, присвячених В. І. Леніну, яку відкрито в художньому музеї. На фото: картина К. М. Ломикіна «Живе слово Ілліча». Фото І. ПАВЛЕНКА.

УБЕЗХАРНОМУ небі нерухомою цяточкою десь біля самого сонця повис жайворонок. Мелодія його пісні гріла хліборобське серце, хоч воно і без того було переповнене радістю: буйно пішла у ріст озима пшениця, чітко вималювалися зелені квадрати кукурудзи, ген аж до самого горизонту простяглися стрімкі меридіани цукрових буряків. За кермом трактора сиділа кремезна, з красивим обличчям жінка. Слухала вона, ось ця, до болю знайому пісню провісника весни — жайворонка, вдихала на повні груди настояне на різнотрав'ї пахуче повітря, і якось мимоволі пригадувала своє життя.

...Ой як давно це було. Ще в пам'ятному тридцять другому році. Селом їхав трактор. Люди, зацікавлені досі небаченим видовиськом, висипали на вулицю.

З того пам'ятного дня і визначилась професія Оксани. Вона вирішила вчитись на трактористку.

Тридцять чотири роки Оксана Іванівна працювала на тракторах. Між іншим, не одна, а з чоловіком. Сталося так, що після курсів Оксану направили в бригаду Івана Сугака. Невдовзі побрались. З тих пір так і працювали разом понад третину віку. Ще до війни на весь район йшла слава про Оксану Сугак. Називали її тоді «златопільською Ангеліною». Високий виробіток, рекордні врожаї, згоджене пальце, — коротше кажучи, по всіх показниках виходила переможницею, в усьому спритна трактористка посідала завжди перші місця в районі. Та особливий трудовий героїзм проявила вона в дні війни і в перші післявоєнні роки.

ФАШИСТИ все пограбували, зруйнували. Не було запасних частин — і Оксана Іванівна розбирала підбиті нашими гарматниками німецькі танки, підганяла різні деталі до свого трактора. Не було освітлення — робила світильник з консервної банки і змоченої в гасі ганчірки, запалювала його і так працювала з вечора до ранку. Вогник ледве жеврів, та все ж за ніч давала по півтори норми. Запитав її тепер про все це, — мовчить, або кине кілька слів і тільки, мовляв, тоді всім було важко. Веселіють її задумливі красиві очі тільки тоді, коли почнеш про вихованців розпитувати. А їх у неї немало, більше тридцяти. Не тільки свою майстерність передала вона Івану Шпаку, Григорію Лямарю, Івану Рюєнку, Івану Степаненку та багатьом іншим, а й любов до праці їм прищепила — страсну, палку любов, тому що, як часто говорить Оксана Іванівна, погана робота — гірше крадіжки.

Оксана Іванівна — мати семи дітей. Та яких! «З золотими руками», — говорять про них у колгоспі. Віра і Марія вивчилися на зоотехніків, Іван пішов по шляху батьків — механізатор, Олександр, Ліда, Галія і Володимир працюють у промисловості.

Мати. Дружина. Господарка дому. Трактористка. Але і це не все. Вона всім років, до 1967 року, була депутатом Верховної Ради республіки. Викотувала велику громадську роботу. Була учасником ВДНГ, нагороджена орденом Трудового Червоного прапора.

Зараз живе в рідному колгоспі «Жовтень» Новомірогородського району. Нещодавно пішла на відпочинок. Але не пориває з любимим справою. Буває в тракторній бригаді, ділиться з молодими механізаторами своїм неабияким досвідом, своїм чудним прикладом вона запалює двічі області на добрі діла, допомагає їм оволодіти технікою. Між іншим, таких жінок-механізаторів в області багато. І кожна з них могла б сказати першій трактористці країни: дорога Паша Ангеліна! Ти чужі залізний хід машини? Це ведуть їх твої спадкоємці. Ти безсмертна в їх діяннях.

УТО ВОНИ, ці славні жінки-трудівниці! Назвемо кількох: Марія Вітко і Надія Тарасенко з Бобринця, Любов Бургаз із Знамянки. Тільки ці три жінки мають загальний трудовий стаж роботи на тракторах більше ста років. Перша з них нагороджена орде-

ном Трудового Червоного Прапора, а Надія Тарасенко і Любов Бургаз — орденами Леніна.

А хто не знає на Кіровоградщині Марію Прокопівну Правду з колгоспу імені Ульянова Кіровоградського району. 35 років вона за кермом трактора. За роки роботи, як підрахував обліковець тракторної бригади, обробила десятки тисяч гектарів землі і проїхала на тракторах понад 80 тисяч кілометрів. Тобто, доїчі об'їхала земну кулю по екватору. «Наш космонавт», «Наша Терешкова», — з гордістю називають колгоспники Марію Прокопівну. Вона — заслужений механізатор республіки, нещодавно жителі села на вечорі вшанували чудову жінку-трудівницю. Піонери піднесли їй квіти, поз'язали червоний галстук. А голова колгоспу від імені всіх колгоспників вручив їй ключі від нового будинку, подарованого колгоспом сумлінній трудівниці.

Вже в літах ці жінки-механізатори. Але, як каже Марія Прокопівна, та робота що по душі — молодіть людину. Справді, вона з молодечим запалом готується до весни, щоб у завершальному році п'ятирічки здолати нові завідні рубежі.

ПОРЯД з жінками-ветеранами на Кіровоградщині чимало працює і дівчат-трактористок. Взявши собі за приклад О. І. Сугак, М. П. Правду, Л. М. Бургаз та багатьох інших, вони примножують їх добрі трудові традиції, відзначаються бездоганною роботою, вмінням, кмітливістю.

...Якось мені довелось бути в колгоспі «Батьківщина» Маловисівського району. На прохання розповісти, хто з механізаторів відзначається на догаді за посівом, бригадир тракторної бригади, взагалі мовчазна і скупка на похвалу людина, відповіла: — Найкраще їде Женя Сидоренко. Норму перекирвав, робота бездоганна.

Давайте поїдемо до агрегату й ви в цьому самі переконаєтесь. Ми любувались її роботою. Трактор водить, наче по шнурочку, з жіночою акуратністю. В рядках — жодної пригорнутої чи підрізаної рослини. Земля оброблена, наче у парниках.

А Ось ІНША спадкоємиця Паші Ангеліної, Галія Васелова з колгоспу імені XXII з'їзду КПРС Кіровоградського району. Вона працює разом з чоловіком — він комбайнер, вона трактористка. І добре працює. Має подяки, нагороджена кількома грамотами. Вона — депутат обласної Ради. З Новоархангельська повідомляють про чудову роботу трактористки-комсомолки Юлії Вершибало, з Онуфріївки — Людмили Роженко, з Світловодська — Валі Залюбовської.

Механізаторською справою юнки опановують в трьох училищах — Бобринецькому, Голованівському і Новгородківському. За кілька років ці три училища підготували близько тисячі дівчат-трактористок. Зараз дівчата теж навчаються в Бобринецькому училищі. Завідуюча навчальною частиною училища Зінаїда Олексівна Сивоківа з гордістю розповідає про своїх вихованок:

— Сумлінно беруться за навчання, до всього допитуються, цікавляться. А це — перша ознака того, що справа, яку вони обрали — їм до серця. А коли серце лежить до діла, то, як кажуть, руки самі прикладуться.

На початку грудня в Бобринці відбувся черговий випуск дівчат-трактористок. Сто юнок, склавши екзамени, поїхали працювати в рідні колгоспи. Ось Марія Демчик. Вона завжди з задрістю дивилась на людей, які зміють управляти технікою. Ще 6 років ї брати Володимир і Віктор, чоловік Петро — кращі механізатори колгоспу. То ж і Марії захотілось стати трактористкою. Сказала про це чоловікові. Він заперечив, мовляв, а діти? (у них двоє маленьких дітей). — А бабуся? — відповіла Марія... І поїхала Марія в Бобринецьке училище.

Для навчання тут створено добрі умови. Все — гуртожиток, харчування, спецодег — за рахунок держави. До послуг дівчат — бібліотека, актовий і спортивний зали. Дівчата вивчають не тільки різні машини, а й слюсарну справу, суспільствознавство, основи електротехніки, агрономію, естетичку. Ті, хто не має середньої освіти, відвідували вечірню школу.

І ось екзамени. Марія протягом року вчилась на відмінно. Екзамені вона теж витримала, як кажуть в училищі «на круглі п'ятірки». І поїхала в рідний колгосп, де складе сімейний механізований агрегат — буде працювати з своїм Петрусем на одному тракторі.

Ста юнками присвоєно звання механізатора широкого профілю. Вони досконало вивчили колісні і гусеничні трактори, зернові, кукурудзяні і бурякозбиральні комбайни. Серед відмінників, крім Марії Демчик, — Алла Скалинська, Іра Школа, Варвара Киш, Зоя Ферещук та інші.

На відміну від попереднього випуску новий набір розрахований на трирічний строк навчання. Всі, хто поступив в училище, має восьмирічну освіту. За три роки навчання дівчата не тільки оволодіють спеціальністю механізатора широкого профілю, а й одержать атестат про середню освіту.

І. ГРИЦЕНКО.

ДАРУНОК НА СПОМИН

НАША дивізія після сильної укріпленої оборони німецько-фашистських військ на Дністрі з боями через територію Румунії поспішала на визволення братів-болгарів. Вдень і вночі просувалися військові частини. І ось ми на болгарській землі.

Старі і малі зустрічали радянських воїнів з хлібом, сіллю, квітами, пригортали, чим були багаті.

Нещодавно доводилось робити привали. Чекали визволення міста і села. Голубий Дунай кликав помститися за страждання і муки болгарських побратимів.

Ми вступили в жорстокі бої за село Шуман. За його звільнення полягло багато моїх однополчан. Їх поховали з почесністю.

В одному із сіл, розташованому недалеко від міста, наша частина зупинилася на перепочинок. Селяни навсереб'ї запрошували воїнів до своїх садів.

Мене з товаришами покликали вже літній багатосімейний болгарин. Довго він розповідав про Шинку, де стоїть пам'ятник російським визволителям болгарського народу від турецького іга. І частував фруктами, овочами.

На подар'ї зібралось багато селян, особливо — молоді.

Вони розуміли нашу мову, а ми їхню. На моїй гімнастичній поряд з комсомольським значком, висів емальований значок з силуетом Леніна. Болгарські другарі нильно вдивлялися в нього. І ось дочка хазяїна Гресподі, Ліляна, не витримала і стиха промовила:

— Другаре, прошу подарувати цей значок. Я знаю — це Ленін.

Мені нічого не довелося робити, як зняти з своїх грудей цей дорогий значок із зображенням Ілліча і дати в подарунок Ліляні. Комсомольський значок з радістю одержав юнак Тодор. Мої товариші теж віддали різні значки, зірочки з піловок.

З сяючими від радості і щастя очима бігла Ліляна, показувала друзям значок з дорогим силуетом.

Незабаром ми вирушили вперед, на захід. Там народи теж чекали визволення. І всюди на болгарській, югославській, угорській землях, де проходила наша частина, наші радянські воїни, відбувалися теплі зустрічі, щирі вітання.

На території Угорщини пліч-о-пліч з нами брали участь в боях солдати нової Болгарії. Ми підтримували міцні контакти, дружбу і взаємовручку.

Після закінчення війни дивізія поверталася на Батьківщину містами, якими на захід йшла з боями. Ми впорядковували могили загиблих товаришів, віддавали їм прощальні почесні.

На болгарській землі могли були обсажені трояндами, квітами, дбайливо доглянуті.

А ось і село біля міста Шумана. Нас зустрічала і Ліляна з своїми друзями. На ладкані її жакета сяяв значок з зображенням Ілліча...

П. ЗАДОРЖНИЙ, офіцер запасу.

м. Долинська.

ДІВЧИНКА схилилась над піаніно, і її вправні руки швидко побігли по клавішах, видобуваючи чарівні звуки. Наташа Самусенко, ніби не помічає принакшлий зал. Юну піаністку полонить музика. Нарешті пролунали останні акорди, і Наташа підвелась із стільця, схилила голівку з білим бантом. А тим часом конферансьє з піонерським галстуклом оголошує наступного виконавця.

Йде концерт — звіт вихованців Гайворонської музичної школи. А перед цим скільки було занять, репетицій, успіхів і... розчарувань. Нині школу відвідує 171 учень. Приходять вони сюди після уроків у середній загальноосвітній школі. Тут майбутні музиканти пізнають світ прекрасного.

Класи музичної школи невеликі, але світлі. У них музичні інструменти, зручні стільці, на стінах — портрети композиторів.

Завдання колективу викладачів дитячої музичної школи полягає в тому, щоб дати дітям музичне виховання, а особливо обдарованих підготувати до вступу в музичні

ПЕРШІ АКОРДИ

училища. На це спрямовані зусилля всіх викладачів.

За цей час багато дітей робітників, службовців, інтелігенції навчилися грати на різних інструментах, а окремі з них — Наташа Белінська, Володимир Марчук, Юрій Сокур вирішили обрати собі професію музиканта і зараз навчаються стаціонарно на музичному відділі педінституту і культурноосвітнього училища.

Наташка Самусенко, про яку ми говорили, Віра та Надія Черкасови, Тетяна Баланієвська і багато інших обдарованих дітей своїм виконанням класичних творів та народних мелодій на різних інструментах причаровують багатьох. Про це свідчить і чотирнадцятий концерт, які пройшли з успіхом в залізничному клубі імені Воров-

ського, в колгоспі «Шляхом Леніна» торік.

Тридцять п'ять юних музикантів сідають пліч-о-пліч на репетиціях оркестру народних інструментів. Ним керує В. М. Волощук. Різноманітна програма юного мистецького колективу. Тут українські і російські народні пісні, уривки з класичних творів, пісні сучасних радянських композиторів. Оркестром баяністів керує С. В. Хмельницька. На черзі — створення оркестру духових інструментів. Ним керуватиме О. О. Лозанюк.

Казкові ліси намалював мороз на шибках. А в класах тепло від «центрального» опалення, від створеного затишку ревноими викладачами. До школи поспішають юні прихильники музики. Іноді самі, іноді — у супроводі дорослих. В одному з класів чути перші акорди з творів Лисенка, в іншому — баяністи грають мелодії, з якими їх діди ходили в атаку на ворога, ще в іншому — про наше сонячне сьогодення.

М. СІВАК,

Гайворонський район.

Знак янеському глядачеві добре відомо талановита дівчина з поглибленим вивченням районної філармонії. Зовуть її Ольгою Ферляковською, або просто Ольгою. Вона активна учасниця художньої самодіяльності.

ПІСЛЯ ВИСТУПУ «МОЛОДОГО КОМУНАРА»

„На кого я схожий?“

Анатолій Швацький — учень Кіровоградської школи розб'їтничої молоді № 8 — бешкетував на уроках, завжди товаришам конспектувати розповіді вчителів. Педагог звернувся за допомогою до його батька М. М. Швацького, який працює майстром зміни цегельного цеху № 2 Кіровоградського виробничого комбінату будматеріалів, але у відповідь були лише грубі слова. Про все це яшлося в замітці вчителя З. Адама, надрукованій в «Молодому комунарі» 11 грудня минулого року під заголовком «На кого я схожий?»

Як повідомив редакцію директор комбінату будматеріалів А. Гречаний, замітку обговорено на зборі інженерно-технічного персоналу і службовців цегельного цеху № 2. Критика визнана вірною. Збори засудили поведінку М. М. Швацького.

ТВОЇ УНІВЕРСИТЕТИ

ТВОРИЦІ наукового комунізму К. Маркс і Ф. Енгельс перші заклали основи теорії естетичного виховання. Головним його засобом вони вважали мистецтво, бачили в ньому форму освіти, складову частину всебічного розвитку людини, підкреслювали єдність естетичного, етичного і морального виховання. Естетична діяльність, мистецтво, література відіграють величезну роль у духовному житті, розвитку суспільства. В комуністичному суспільстві, підкреслювали вони, одержить найбільший розвиток художнє виховання.

В. І. Ленін в нових умовах розвинув далі марксистську теорію естетичного виховання. За вченням В. І. Леніна, всі види мистецтва допомагають формувати діалектико-матеріалістичний світогляд, ідейні переконання. Без мистецтва без художньої літератури не може бути збагачення духовного світу людини, не може бути всебічного, гармонійного її розвитку.

В. І. Ленін завжди ставив наголос на нерозривному зв'язку літератури і мистецтва з життям трудового народу, з революційним рухом, з завданням соціалістичного будівництва. Тим, хто прагнув відірвати мистецтво від політики, від суспільства, Володимир Ілліч відповів: «Жити в суспільстві і бути вільним від суспільства не можна».

Художня література відіграє величезну роль в суспільстві, в комуністичному вихованні мас, зокрема молодого покоління. Ленін радив письменникам заглиблюватись у життя. Адже без показу дійсності, без її знання не може бути справжнього мистецтва. Справжній художній твір той, який ціпає людську душу, який примушує читача переживати, зачіпає всі почуття. Щоб про людей талановито написати, треба їх знати.

У праці «Партійна організація і партійна література» Володимир Ілліч чітко визначив партійність літератури, мистецтва, передбачав чудове майбуття літератури соціалістичного суспільства, яка служиме мільйонам і десяткам мільйонів трудящих. І це здійснилось у Країні Рад.

В. І. Ленін навчав не тільки уважно ставитись до сучасних митців, але й

всіляко використовувати твори класиків, вчитись у них. Він критикував так звану «свободу творчості», коли окремі художники відмовлялись від «старих» форм і фактично наносили великий утєрб реалістичному мистецтву.

В ХУДОЖНІЙ спадщині, вчив В. І. Ленін, треба мати те, що не відійшло в минуле, а належить майбутньому. Слід цінувати художні традиції народних мас, а народ гідний справжнього високого мистецтва. Ілліч закликав розвивати соціалістичне мистецтво, соціалістичну літературу, театр, кіно. «Кіно — найважливіше із мистецтв», — говорив він.

Великого значення надавав Володимир Ілліч музиці, співам. Як свідчили Н. К. Крупська і Д. І. Ульянов, Ілліч дуже любив музику. За словами мате-

Дивотвори ЛЮДЕЙ

В. І. ЛЕНІН ПРО ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

рі, у нього був хороший слух. Хлопчиком Володя грав на роялі, але потім облишив його: в ті часи була поширена думка, що на роялі повинні грати тільки дівчата.

Володимир Ілліч часто співав під рояль з Ольгою Іллічівною. Вони співали дуетом «Нелюбимо наше море».

Улюбленою піснею Ілліча була «Вікові уста». З великим натхненням він повторював рядки:

Векови устаю вачнулись,
Пошатились старинний уклад.
С тех пор, как от сна мы проснулись
И сбросили старый паряд.

Володимир Ілліч співав польські революційні пісні: «Червоий стяг» («Червоный штандарт»), «Варшавянку» та ін.

Ілліч любив співати «Марсельзу», «Замучен тяжелой неволей», «На старом кургане

в широкій степі», «Славное море — священный Байкал», «Песня о Степане Разине», «Есть на Волге утес». Захоплювала його сповнена відваги і сили, російська «Дубинушка», зокрема її клішівка, дописана М. С. Ольшанським:

Нових песен я жду для родной стороны,
Но без горестных слов, без рыданий,
Чтоб они, пролетарского гнева полны,
Зазвучали призывом к восстанью.

В. І. Ленін надавав виняткової ваги пропаганді революційних пісень серед народу. У статті «Євген Потьє», присвяченій авторві славнозвісного «Інтернаціоналу», В. І. Ленін, даючи високу оцінку революційній творчості Потьє, вказував, що «він був одним з найвидатніших пропагандистів пісень».

Ленін відзначає велике ідейне значення народної пісні, її велику пізнавальну, виховну і естетичну роль. Ілліч підкреслював, що багатовікова поетична творчість народу глибоко і всебічно відображає його світогляд.

Близькими і зрозумілими для В. І. Леніна були і народні пісні українського народу. Він дуже любив задушевні мелодійні українські пісні. Друзі і соратники В. І. Леніна в спогадах пишуть, як в далекому сибірському залізничному містечку він збирав своїх колег на радні. І ці ради часто закінчувались співом революційних і народних пісень, в тім числі українських. Серед них слід відзначити «За Сибіром сонце сходить», «Рече та стогне Дніпр широкий», «Плавай, плавай, лебідонько», «Стоїть гора високая». Володимир Ілліч добре знав і любив співати українську революційну пісню «Шалійте, шалійте, скажені кати». Використовував В. І. Ленін у своїх працях зразки українських пісень. Так, у книзі «Аграрна програма соціал-демократії в першій російській революції 1905—1907 років» для підкреслення класового розшарування села в лоботневий період він наводить уривок з української історичної пісні:

Гей, царине Катерино, що ти народила?
Степ широкий, край веселий панам роздарила,
Гей, царине Катерино, змилюєш над нами,
Віддай землю, край веселий з темними гаями.

Пісня і музика духовно наспражували В. І. Леніна. М. Горький пригадає такий епізод. Якось увечері, в Москві, на квартирі К. П. Петкової, В. І. Ленін, слухаючи сонати Бетховена, сказав: «Нічого не знаю краще «Аппасіонати», ладен слухати її шопля... Я завжди з гордістю, можливо наївною, думаю: ось які чудеса можуть робити люди!».

Володимир Ілліч любив народні пісні і від душі їх співав. Будучи в еміграції, він з особливим захопленням віддавав самодіяльні концерти, слухав гру Інеси Армад.

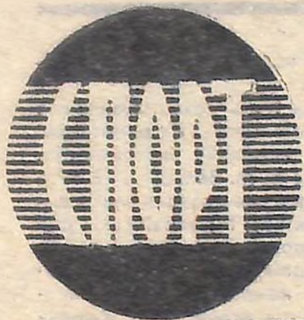
М. М. Ессен пише, що вона не зустрічала життєрадісних людей, ніж Ленін. Його здатність сміятись будь-якому жарту, вміння використовувати вільний час і знаходити привід для веселощів і радості були невичерпні... Яким відпочинком, яким задоволенням для Володимира Ілліча були такі пісні. В кліщі співава в протяжній волзькій пісні і різні частушки...

ВОЛОДИМИР Ілліч дбав про збагачення й широке наукове дослідження народно-поетичної творчості. Так, у 1918 р він був присутній на виступі народного хору М. Ю. Пятницького, вів розмову з його керівником надав йому велику допомогу в проведенні запису народних пісень і в організації виступу хору. Завдяки турботам В. І. Леніна проводяться заходи по організації художньої самодіяльності, збиранню творів народної поезії і наданню допомоги творцям і виконавцям фольклору.

Заповіти В. І. Леніна по естетичному вихованню знайшли втілення у нашому повсякденному житті. У Програмі КПРС, прийнятій на XXII з'їзді партії, ґрунтовно естетичного виховання, трудящих приділено багато уваги. «Партія беззастанно піклуватиметься про розвиток літератури, мистецтва, культури, про створення всіх умов для найповнішого виявлення особистих здібностей кожної людини, про естетичне виховання всіх трудящих, формування в народі високих художніх смаків і культурних навиків. Художнє начало ще більше одухотворить працю, прикрасить побут і облагородить людину», — говориться в програмі КПРС.

Мистецтво пішло у широкі народні маси, стало для них необхідною потребою. Скільки самодіяльних художніх колективів, народних хорів працює у нас! Це свідчить про масовість мистецтва. В жодній країні світу немає стільки прекрасних театрів, філармоній, кіностудій, художніх виставок. Немало зроблено по естетичному вихованню трудящих, студентської та учнівської молоді і в нашій області. Заслужену славу набули на Україні і далеко за її межами хорова капела заводу «Червона зірка», заслужений ансамбль танцю «Ятрань», хорова капела і танцювальний ансамбль «Юність» педінституту Це є наочним прикладом втілення ленінських настанов про естетичне виховання, про мистецтво, яке належить народові.

І. ПРОЦЕНКО, М. МОЙСЄНКО, лещети.

СВІТОВИЙ КАЛЕНДАР

Дев'ятий чемпіонат світу з футболу.

В кожній групі дві кращі команди вийдуть у чвертьфінал.

Перша група. Мексика. Стадйон «Аутекас».

31 травня — СРСР — Мексика. 3 червня — Бельгія — Сальвадор. 6. СРСР — Бельгія. 7. Сальвадор — Мексика. 10. — Сальвадор — СРСР. 11. Бельгія — Мексика.

Друга група.

2 червня. Уругвай — Ізраїль (Публа). 3. Італія — Швеція (Толука). 6. Уругвай — Італія (Публа). 7. Швеція — Ізраїль (Толука). 10. Швеція — Уругвай (Публа). 11. Італія — Ізраїль (Толука).

Третя група. Гвадалахара.

2 червня. Румунія — Англія. 3. Чехословаччина — Бразилія. 6. Румунія — Чехословаччина. 7. Бразилія — Англія. 10. Бразилія — Румунія. 11. Чехословаччина — Англія.

Четверта група. Леон.

2 червня. Перу — Болгарія. 3. Марокко — ФРН. 6. Перу — Марокко. 7. ФРН — Болгарія. 10. ФРН — Перу. 11. Марокко — Болгарія.

14 червня відбудеться чвертьфінальні матчі. В Мексико зустрінуться переможці першої групи і команда, яка зайняла друге місце в другій групі.

17 червня — обидва напівфінальні матчі в Мексико.

20 червня — матч за третє місце.

21 червня — фінал.

(ТАРС).

ЗАКІНЧИЛИСЯ зимові канікули, а з ними і напружені поєдинки юніорів на спортивних майданчиках. Пролетав останній сигнал арбітра змагань у Кіровограді. Знайшлися Олександрів і Новомиргородці, повернулися наші спортсмени з інших міст республіки.

Що ж показали ці змагання? Першими підвели підсумки тенісисти. Вихованці дитячої юнацької спортивної школи м. Кіровограда (тренер Е. П. Степанов), були краще підготовлені за своїх ровесників з Бобринця і Долинської. Як і в першому колі, перемогли кіровоградці. Долиничани і спортсмени Бобринця були надзвичайно слабо підготовленими і задоволюються останніми місяцями.

Добрим уроком для тенісистів з обласного центру була міжвідомча першість, на якій вони в напольовій боротьбі завоювали кубок обласного комітету по фізкультурі і спорту. З 5 по 7 січня в м. Кіровограді збірні команди обласно (перша і друга) зустрілися з збірними Запорізької області. Обидва колективи наших юніорів здобули перемогу.

В розіграші кубків імені Поліни Астахової та Бориса Шахліна, що проходив в столиці нашої республіки, брала участь середньої школи № 24 м. Кіровограда гімнастка Тетяна Калінцева. Вона зайняла 8 місце серед 54 учасників розіграшу. А мала всі можливості бути в п'ятірці найсильніших. Адже відстала від третього призера лише на один бал через неважко виконання опорного стрибка. В підготовці цієї спортсменки велика заслуга тренера ДЮСШ № 1 В. Я. Толчинської. Принадна чіткість рухів, що притаманні дебютантці, вразила фахівців своїми якостями і на матчів зустрічі гімнастки Кіровограда, Олександрів і Черкаської області. Тут Тетяна виконала норму кандидата в майстри спорту.

На жаль, цілий ряд тренерів з спортивної гімнастики Кіровоградської і Олександрійської ДЮСШ не змогли підготувати до участі в цих змаганнях жодного хлопчика.

ЗМАГАННЯ з легкої атлетики, що проходять в легкоступному манежі Ворошиловграда, порадували нас виступом Сергія Коробова з Світловодської ДЮСШ (тренер І. І. Мірошніченко), який завоював перше місце в бігу на 1500 метрів, а на дистанції 3000 метрів був другим. Його виключено до складу збірної команди школярів України.

Валентина Гайворонська, вихованка з Долинської ДЮСШ була п'я-

тою в метанні диску і дев'ятою в штовханні ядра. Інші троє учасників змагань нашої області виступили невдало і посіли лише 14 — 16 місця. Змагання з легкої атлетики спонукають юніорів кожної ДЮСШ замислитися над тим, з яким багажем будуть виступати на першості республіки серед спортивних шкіл, що відбудуться в м. Одесі.

Юні стрільці Олександр Зам'ятін і Василь Ларіонов брали участь в особистій першості УРСР серед школярів в Білій Церкві і зайняли у вправах з пістолета відповідно друге і третє місце. Юрій Язиков, який вперше виступав у таких відпові-

змишенні були задоволені 11—12 місцем. Зрив у підготовці волейболісток пояснюється недостатньою увагою до комплектації збірної. В ній не змогли взяти участь кращі спортсменки з Новомиргородської і Кіровоградської дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Це, перш за все, сталося внаслідок байдужого ставлення до цього тренера О. В. Пильника і В. М. Шимини.

Після тривалого спортивного напруження закінчилися обласні змагання представників дитячо-юнацьких спортивних шкіл з класичної боротьби і ручного м'яча, які проходили в два етапи. Серед гандболіст-

всіх виступили Сергій Сичов (Світловодськ), Сергій Каменецький (Кіровоград), в старшій групі — Анатолій Пірожнік (Новомиргород). Вони були переможцями у своїх вагових категоріях в обох колах.

Відсутність у зональних поєдинках з волейболу і баскетболу дівчат молодшої вікової групи не дало можливості визначити переможців. Їх виявлять далі змагання.

Слід сказати, що добре підготовилися до змагань волейболістки старшої вікової групи з Новомиргородської ДЮСШ (тренер О. В. Пильник). Перед волеями спортсменами змушені були скласти зброю олександрійці і кіровоградці.

Постійні фаворити змагань серед дівчаток старшої вікової групи олександрійці в цьому році поступилися першістю спортсменкам з обласного центру.

Не показали своєї майстерності з баскетболу, як раніше, спортсменки Новоукраїнської ДЮСШ. В другому колі юнаки з Олександрії з рахунком 108:16, а дівчата (старша група) Кіровограда з рахунком 33:8 виграли в спортсменки з Новоукраїнки. Про майстерність свідчить сам рахунок поєдинків.

Загальнокомандне перше місце серед хлопчиків молодшої вікової групи і дівчаток старшої зайняли спортсменки з Кіровоградської ДЮСШ № 1. Вкрай напружено, атлетично, гостро, безмежно красиво провели ігри юнаки з Олександрійської ДЮСШ. І як результат — перше місце їхнє.

Чемпіони області серед ДЮСШ — дівчатка Кіровограда і хлопці Олександрії теж порадували усіх нестримною волею до перемоги і досягли успіху. Слідом за ними — знаменські спортсмени.

Кожній команді-переможниці з усіх видів спорту вручено дипломи, а її учасникам — подарунки обласного підліткового освіти.

Зроблено лише перші кроки. Тренерам ДЮСШ рано заспокуватися на досягнутому. Адже у нас чимало недовільні. На черзі нові старти, відповідальні поєдинки, комплектації збірних команд 1970 і 1971 років, підготовка до спортивних змагань кожної дитячо-спортивної школою на першості республіки.

Ми чекаємо істинного посилення вимог до тренерів з боку директорів спортивних шкіл. Бо саме вони несуть головну відповідальність за цю роботу.

Б. ХИЖНЯК,

заступник завідуючого обласно.

СІЧНЕВІ СТАРТИ ЮНІОРІВ

даліших змаганнях, задоволившись у вправах МГ-5 сьомим місцем, не добравши 10 очок до першого спортивного розряду для дорослих. На результаті виступу наших стрільців (минулорічних чемпіонів республіки) відбивається недостатня зимова спортивна база, відсутність теплого стрілецького тирю. Адже лий практично неможливо навіть використати автоматичне устаткування для стрільби по сидутах.

ПЕРШІ вісти привезли юні баскетболісти. Виступаючи в своїй підгрупі проти команд Миколаївської, Чернігівської, Ворошиловградської та інших областей, вони зайняли третє місце. А в стикових іграх першої і другої підгруп, вигравши в команді м. Дніпропетровська, наші дівчатка були шостими. Приємно відзначити, що вперше кандидатом збірної команди УРСР стала Ольга Поповиченко, вихованка Бобринецької ДЮСШ. Під вранню збірної нашої республіки запросили Любу Сушину з Кіровограда.

Невдача спіткала команду дівчаток (1955—1956 рр. народження) нашої області з волейболу, що повернулася з м. Нікополя. Виграши в іграх (між підгрупами) в спортсменок м. Харкова, юні волейболістки

молодшої вікової групи перше місце вибороли спортсменки Знамен'янки, кіровоградські дівчатка були другими, а олександрійці — третіми.

Хлопчики м. Кіровограда виявилися краще підготовленими і стали першими призерами. Наврашиши однаково кількість очок в двох колах, команди м. Знамен'янки і Олександрії змушені були по співвідношенню пропущених і забитих м'ячів розділити відповідно друге і третє місце.

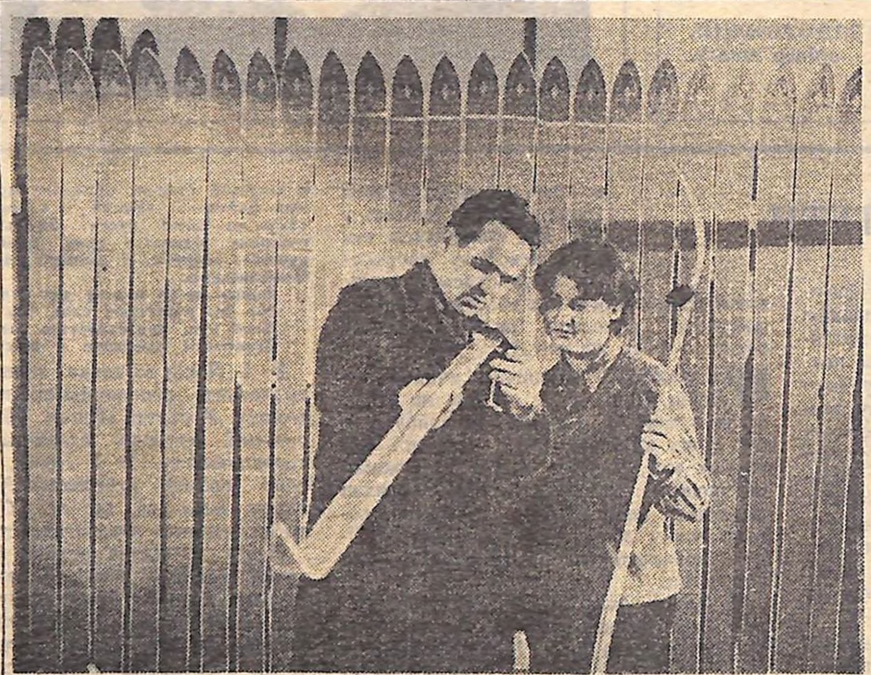
Між дівчатками старшої вікової групи лідерство ввечері захопили спортсменки з Олександрійської ДЮСШ № 2, на другому місці — Кіровоградська ДЮСШ № 3, третє — за спортсменками м. Знамен'янки. Першими серед юнаків були олександрійські гандболісти, другими — знамен'янки, на третьому місці — спортсмени обласного центру.

У ЗМАГАННЯХ з класичної боротьби загальнокомандне перше місце вибороли спортсменки Кіровоградської ДЮСШ № 3 (тренер В. П. Савицький), друге місце за новомиргородцями, третє за вихованцями м. Світловодська, новоукраїнці — останні.

В молодшій віковій групі краще

КЕРІВНИК КЛУБУ КАНДИДАТ У МАЙСТРИ СПОРТУ Г. ДУБІВКА

Львівська експериментальна лижна фабрика «Динамо» випускає 180 тисяч пар лиж семи найменувань на рік. Тут і пластикова гірська лижі «Карпати», «Слабом», і спортивно-бігові «Стріла», «Україна», випускаються лижі для підлітків. На знімку: контрольний майстер ВТК Іван Лавринович і упаковниця Люба Стасюк комплектують нову партію лиж. Фото Б. КРИШТУЛА, АПН.

ЧЕМПІОНСЬКИЙ ХАРАКТЕР

КНІВ. Таке трапляється не часто в змаганнях фігуристів великого масштабу: москвичі Ірина Родіна і Олексій Уланов, програючи 12,8 бала лєнінградцям Людмилі Белоусовій і Олєгу Протопопову, які лідирували після обов'язкової програми, все ж зуміли випередити представлених суперників і стати чемпіонами країни. Ірина і Олексій вчора блискуче виконали довільну композицію «примусивши» майже всіх суддів дістати з своїх ящиків таблички з оцінками 5,9 бала, а один розсередився навіть на максимальну цифру — «шістку».

Срібні медалі одержали Людмила Смирнова і Андрій Сурайкін (Лєнінград), бронзові — Галина Кареліна і Георгій Проксурін (Москва).

Перший старт Людмили Белоусової і Олєга Протопопова, якого чекали з величезним інтересом, трохи розчарував. На думку спеціалістів, цікаво задумана довільна програма не була доведена олімпійськими чемпіонами до кінця. Вони ще далеко від кращої форми, особливо у фізичній підготовці.

Результат лєнінградської пари — четверте місце.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ № 8

1. Крім змагань звичайного типу (турнірів і матчів) за останній час в радянській шаховій організації здобули популярності змагання з листуванням (заочні змагання, які зв'язані з передачею ходів на віддалі). Вони особливо цінні для шахістів периферії, які не мають можливості зустрітись за дошкою з широким колом читачів.

Існують такі види заочних змагань:

а) листуванням. Це найрозповсюдженіший вид змагань. Партії граються пересилкою ходів, час на обдумування віраховується днями (на кожні 10 ходів учаснику дається 30 днів з нагромадженням часу, причому час знаходження листів у дорозі не враховується).

б) змагання по телефону. В усіх турнірах листуванням мають класифікаційне значення; в) змагання по радіо і телеграфу. Ходи в партіях передаються при допомозі спеціального коду (коду Удемана) або шифру.

У вересні 1945 року відбувся міжнародний радіоматч СРСР — США, який приніс перемогу нашим шахістам з рахунком 15½ і 4½.

в) змагання по телефону. Багато читачів цікавляться: де можна грати в турнірах листуванням. Відповідаємо: у всесоюзному масштабі змагання проводяться туристичним комітетом ЦШК СРСР (Москва, Г-19, Гоголівський бульвар, 14) і Латвійським шаховим клубом (Рига, п/с 100).

Для участі в турнірі листуванням необхідно вислати запов. довідку про наявність

розряду і турнірний внесок в розмірі 2 карбованці (поштовою переказом).

2. Зв'язаною фігурою називається така фігура або пішак, яка захищає по якій-небудь лінії шахової дошки спог короля від нападу на неї іншої фігури.

Багато комбінацій в шахах основані на ідеї «зв'язки». Зв'язка — це напад ферзя, турни чи слона на пішака або іншу фігуру, яка прикриває іншу, більш цінну. Рухливість зв'язаної фігури або пішака, що прикривають короля, виключається. Ідея «зв'язки» дозволила гротмейстеру Тейхману, який грав білими, добитися дуже красивого виграшу в такій позиції:

Білі: Крh1; Фg4; Тg1; Сс4; пп: a2; h3; e2; d2; e4; g7; h5 (12 фігур).

Чорні: Крg8; Фа6; Та8; Те6; Сс8; Кf4; Кf7; пп: a7; b5; c6; d7; e7; h6 (13 фігур).

1. Т:h6! К:h6; 2. Фg5 Кf7. 3. Фd8+! К:d8 4. h6! hс 5. h7 + Кр:h7 6. g8Ф+ Крh6 7. Тh1 + Кh3 8. Т:h3 мат.

Підв'язка, це така фігура, яка захищає по якій-небудь лінії шахової дошки свою іншу фігуру від нападу фігурою противника.

3. Комбінація із партії Богданника — Капабланка розв'язується так:

1. Са3! Ф:a3 2. Кh5+ g h 3. Фg5 + Крf8 4. Ф:h6+ Крg8 5. e7 Фe1 + 6. Крf2 Фс2 + 7. Крg3 Фd3+ 8. Крh4 Фe4+ 9. Кр:h5 Фe2+ 10. Крh4 Фe4+ 11. g4 Фe1+ 12. Крh5 з виграшем.

Змагаються важкоатлети

ХЕРСОН. (ПАТАУ). Три дні в спортзалі «Локомотив» проходила зональна першість України з важкої атлетики. У змаганнях взяли участь збірні команди штангетів Кіровоградської, Миколаївської, Херсонської та Черкаської областей. Перемогли кіровоградські спортсмени.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СУБОТА, 17 січня. Перша програма. 9.05 — Гімнастика для всіх (М). 9.30 — Новини. (М). 9.45 — Вчені України у Москві. (М). 10.15 — Ранкова музична програма. (М). 11.15 — «Ми — комуністи». (Свердловськ). 11.45 — Музичний турнір міст «Пенза — Фрунзе». 12.45 — Наша афіша. (К). 12.50 — «Дорожче золота». Мультифільм. (К). 13.00 — «Подвигу — черть віку». До 25-річчя визволення Варшави. (К). 13.30 — Кольорове телебачення «У світлі тварин». (М). 14.30 — Телеуніверситет. (М). 16.00 — Літонецькивік. «Рік 1919». (М). 16.50 — Новини. (М). 17.00 — «Мелодії Карелії». Фільм-концерт. (К). 17.35 — «На меридіанах України». (К). 18.05 — Чемпіонат з фігурного катання. (М). 20.00 — До 25-річчя визволення Варшави. (Варшава). 20.30 — «Запрошуємо на піс-

ню». (К). 21.00 — «Світ соціалізму». (М). 21.30 — «Веселі Розп'ятецькі дні». Кінокомедія. (К). 23.00 — Лауреати Ленінської премії. (Г. Уланова). (М). **НЕДІЛЯ, 18 січня.** Перша програма. 9.05 — Кольорове телебачення. Ранкова гімнастика для дітей. (М). 9.15 — Новини. (М). 9.30 — Для школярів. «Будильник». (М). 10.00 — Музичний кіоск. (М). 10.30 — «Сільська година». (М). 11.30 — Наша афіша. (К). 11.35 — Телефільм «Раз, два, три». 12.00 — «Свято братів». До 25-річчя визволення Кракера. (Київ + Кракера). 13.00 — «Коза і трое козенят». Мультифільм. (К). 13.15 — «Еврипід — Медея». Спектакль Московського театру ім. Маяковського. (М). 15.45 — Новини. (М). 16.00 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту. (М).

16.30 — «Союз першунів». (М). 18.00 — Концерт. (М). 19.10 — Клуб кінознавців. (М). 20.00 — В ефірі — «Молодість». (Рига — Львів — Перм). 21.00 — «Америка, рік 1969». Прем'єра документального фільму. (М). 21.15 — «Сім днів». Міжнародна програма. (М). 22.00 — «Зпах мигдалю». Художній фільм. (К). 23.10 — «Камerton доброго настрою». (К).

Наша адреса і телефони

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36
Телефони: відповідального секретаря — 2-45-35, відділу військово-патріотичного виховання і спорту — 2-45-35, решти відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкома ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.